

УДК 339.137.2:663.5

Мельничук О.І., аспірантка

Одеський державний аграрний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СПИРТОВИХ ЗАВОДІВ

Виявлено фактори формування конкурентоспроможності спиртових заводів та розроблено шляхи її підвищення.

Ключові слова: конкуренція, ринок, змагання, конкурентоспроможність, спирт, завод, товар, собівартість, прибуток, маркетинг, інновації, інвестиції, інтеграція.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В сучасних умовах становлення ринкових відносин в Україні та її інтеграції до СОТ, особливо гостро постає питання підвищення конкурентоспроможності спиртових заводів на внутрішньому та зовнішньому ринках, їх своєчасної адаптації до змін конкурентного середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у вивчення теоретико-методологічних основ поняття «конкурентоспроможність» та розробку шляхів її забезпечення і підвищення здійснили такі вчені як Балабанова Л.В., Холод В.В., [1,2], Должанський І.З., Загорна Т.О., [3] Романов А.М., Корлюгов Ю.Ю., Красильников С.А.[4]. Зокрема, дослідженням формування конкурентного середовища у сфері агропромислового виробництва та управління конкурентоспроможністю АПК займалися Лохотова І.Г. [5], Школьний О.О.[6] та ін. Разом з тим, проблема підвищення конкурентоспроможності спиртових заводів та їх продукції розкривається не в повній мірі, що і зумовлює вибір теми наукового дослідження.

Формулювання цілей статті. Виявити основні фактори формування конкурентоспроможності спиртових заводів та визначити шляхи її

підвищення.

Основний матеріал дослідження. Функціонування підприємств спиртової галузі АПК відбувається під впливом цілого ряду макроекономічних факторів – економічних, політичних, географічних, демографічних, природно-кліматичних, соціально-культурних та мікроекономічних – споживачів, конкурентів, постачальників тощо.. Найважливішою особливістю їх діяльності є те, що створення конкурентного середовища між виробниками етилового спирту обмежується монополією держави на його виробництво та реалізацію.

При вивченні формування конкурентоспроможності спиртових заводів, перераховані вище фактори, частіше за все, класифікують на внутрішні та зовнішні. Внутрішні фактори, до яких відносять систему управління підприємством, технології процесу виробництва, рівень інформованості, організацію процесу виробництва, систему довгострокового планування, орієнтацію на маркетингову концепцію, інноваційний характер виробництва та управління із ряду тих, що підприємство може самостійно контролювати. Зовнішні фактори - це ресурсне забезпечення (сировинна база), географічне розміщення виробничих сил, інфраструктура регіону, політична обстановка в державі, наявність конкурентів, загальний рівень техніки та технологій, економічні зв'язки, інтеграція процесів виробництва та реалізації, система управління господарським комплексом; нормативно-правове регулювання (законодавча база), не залежать від діяльності підприємства.

З врахуванням найбільш вагомих зовнішніх і внутрішніх факторів у діяльності спиртових заводів запропоновано механізм забезпечення конкурентоспроможності спиртових заводів – рис.1.

В умовах сьогодення, найважливішою передумовою підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств спиртової галузі АПК, є стабілізація політичної ситуації в країні; розробка та забезпечення дотримання нормативно-правових актів щодо регулювання ринку продукції спиртової галузі; реструктуризація підприємств спиртової галузі; повна або

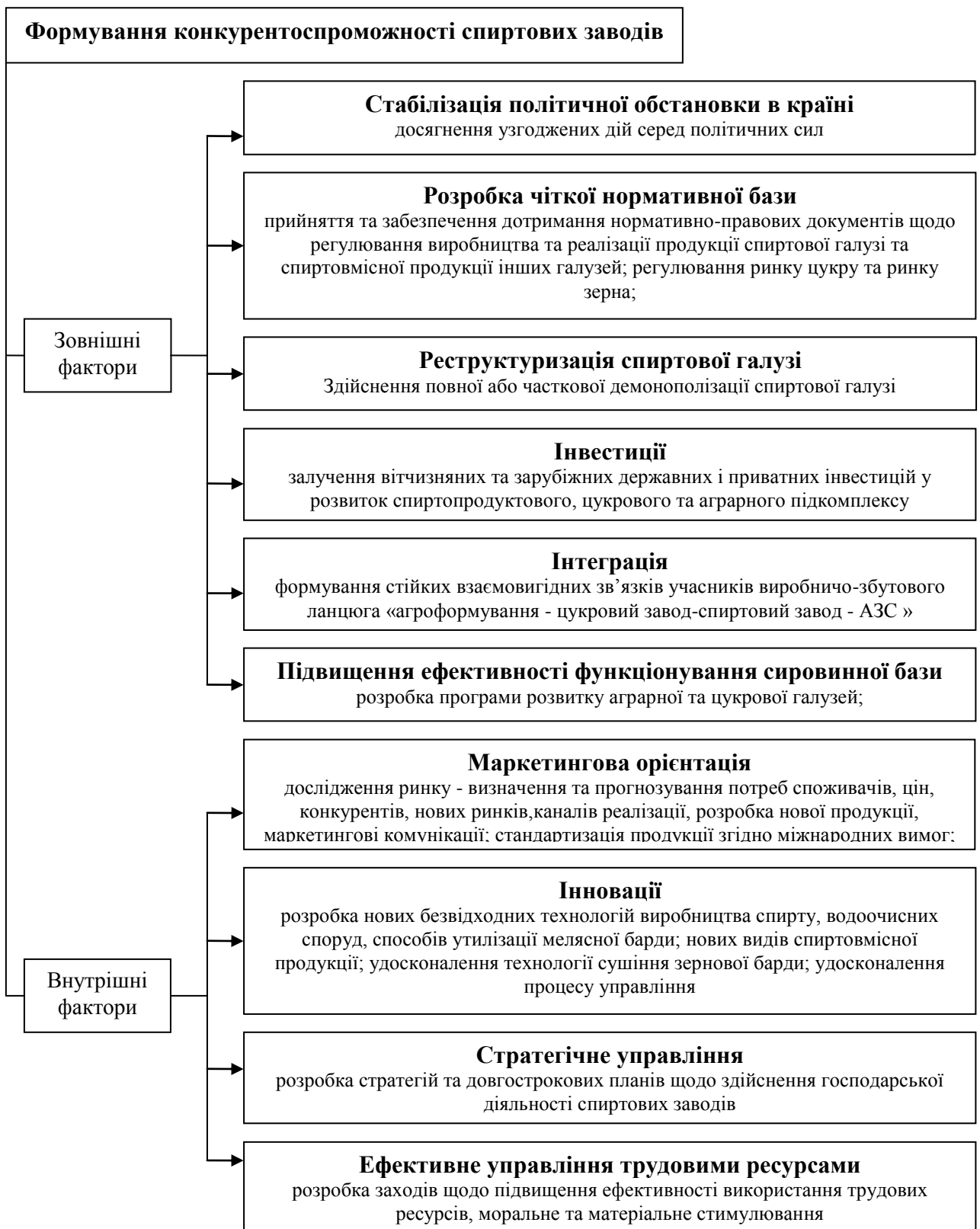

Рис. 1. Механізм забезпечення конкурентоспроможності спиртових заводів

часткова демонополізація функціонування спиртових заводів; залучення в галузь інвестицій; створення інтеграційних структур між виробниками спирту, постачальниками сировини для його виробництва та оптовими

покупцями готової продукції, з метою збільшення прибутковості кожного її учасника; підвищення ефективності функціонування сировинної бази.

Внутрішніми резервами підвищення конкурентоспроможності спиртових заводів виступають орієнтація на задоволення потреб споживачів; розробка і впровадження новації у виробничий та управлінський процес; стратегічне управління, що здійснюється на основі розробки довгострокових планів та стратегій; ефективне управління трудовими ресурсами, що передбачає моральне та економічне стимулювання, зокрема впровадження прогресивних систем оплати праці, створення сприятливого психологічного клімату в колективі, систематичне підвищення кваліфікації працівників.

Висновки. В результаті проведених досліджень встановлено, що найбільш вагомий вплив на формування конкурентоспроможності спиртових заводів здійснюють економічні та політико-правові фактори. Зокрема, наявність державної монополії на виробництво та реалізацію спирту етилового стримує розвиток конкурентного середовища яке мотивує товаровиробників підвищувати продуктивність праці, розширювати масштаби виробництва, прискорювати галузевий науково-технічний прогрес, впроваджувати прогресивні форми організації виробництва і системи заробітної плати.

Розроблені, з врахуванням виявлених факторів, шляхи підвищення конкурентоспроможності спиртових заводів дозволять створити сприятливі умови для розвитку ринкового середовища та максимізувати синергізацію ефективності їх роботи на конкурентному ринку через формування стійких конкурентних переваг на основі найбільш повної взаємоув'язки їх стратегічних можливостей з внутрішнім потенціалом та невикористаними резервами.

Список використаних джерел

1. Должанський І.З., Загорна Т.О. Конкурентоспроможність підприємства: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006. – 384 с.
2. Балабанова Л.В., Холод В.В. Стратегічне маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств. Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 448с.
3. Балабанова Л.В., Мажинський Р.В. Управління маркетинговим потенціалом підприємства: Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2006. – 288с.
4. Маркетинг: Учебник/ А.Н. Романов, Ю.Ю. Корлюгов, С.А. Красильников и др.; Под ред. А.Н. Романова. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1996. – 560 с.: ил.
5. Лохотова И.Г. Факторы формирования конкурентной среды в агропромышленном производстве // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету. Серія «Економічні науки», №61/84. – 2006. – с.474-479.
6. Школьный О.О. Управління конкурентоспроможністю АПК в умовах глобалізації // Збірник наукових праць Луганського національного аграрного університету. Серія «Економічні науки», №61/84. – 2006. – с.498-501.

Аннотация. Обнаружены факторы формирования конкурентоспособности спиртовых заводов и разработаны пути её повышения.

Ключевые слова: конкуренция, рынок, соревнования конкурентоспособность, спирт, завод, товар, себестоимость, прибыль, маркетинг, инновации, инвестиции, интеграция.

Annotation. Are discovered the factors of competitiveness forming on the alcoholic factories and also the ways of it rising was indicated in the article.

Keywords: competition, market, compete, competitiveness, alcohol, factory, goods, cost price, profit, marketing, innovations, investments, integration.